

**60 NĂM TRUYỀN THỐNG,
15 NĂM PHÁT TRIỂN:**
**CÁC KHỐI CHUYÊN TRƯỜNG ĐH TỔNG HỢP,
TRƯỜNG THPT CHUYÊN KHOA HỌC TỰ NHIÊN, ĐHQGHN
CẢI NÔI ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG
NHÂN TÀI KHOA HỌC VIỆT NAM**

TỪ LỚP CHUYÊN TOÁN ĐẦU TIÊN VỚI 38 HỌC SINH NĂM 1965 TẠI KHU SƠ TÁN THÁI NGUYÊN, ĐẾN NAY TRƯỜNG THPT CHUYÊN KHOA HỌC TỰ NHIÊN (THUỘC TRƯỜNG ĐH KHOA HỌC TỰ NHIÊN – ĐHQGHN) ĐÃ ĐI QUA HÀNH TRÌNH 60 NĂM KẾ THỪA TRUYỀN THỐNG CÁC KHỐI CHUYÊN TRƯỜNG ĐH TỔNG HỢP VÀ 15 NĂM XÂY DỰNG PHÁT TRIỂN. NGÔI TRƯỜNG ĐƯỢC MỆNH DANH LÀ “CÁI NÔI ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG NHÂN TÀI” KHÔNG CHỈ GÓP PHẦN ĐỊNH HÌNH MÔ HÌNH GIÁO DỤC CHUYÊN Ở VIỆT NAM, MÀ CÒN ĐƯA TRÍ TUỆ VIỆT NAM TỎA SÁNG TRÊN BẢN ĐỒ KHOA HỌC QUỐC TẾ.

GS. Nguyễn Văn Đạo - nguyên Giám đốc ĐHQGHN trao thưởng cho các khối THPT chuyên Khoa học Tự nhiên

THỦY DƯƠNG - HƯƠNG GIANG

DẤU MỐC LỊCH SỬ TỪ “LỚP CHUYÊN TOÁN ĐẦU TIÊN” ĐẾN NGÔI TRƯỜNG ANH HÙNG LAO ĐỘNG

Tháng 9 năm 1965, tại khu sơ tán Thái Nguyên của Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội, 38 học sinh lớp chuyên Toán đầu tiên đã bước vào năm học đặc biệt. Quyết định số 198/CP của Hội đồng Chính phủ cho phép mở lớp chuyên này đã khai sinh nên mô hình giáo dục “chuyên” - nơi phát hiện, bồi dưỡng học sinh có năng khiếu nổi bật về Toán học. Từ mô hình ban đầu ấy, hệ thống trường THPT chuyên trên cả nước lần lượt hình thành.

Người thầy gắn bó với những ngày đầu tiên là thầy Phạm Văn Điều - giáo viên chủ nhiệm lớp Toán đặc biệt - cùng với thầy Phạm Tấn Dương, Chủ nhiệm Khối đầu tiên. Chính từ khởi nguồn ấy, hạt mầm tài năng khoa học Việt Nam được gieo trồng và lan tỏa mạnh mẽ.

Năm 1985, Khối Chuyên Vật lý được thành lập; tiếp đó là Khối Chuyên Hóa học (1992) và Khối Chuyên Sinh học (1998). Năm 1993, Khối Chuyên Toán được mở rộng thành Khối Chuyên Toán - Tin, phản ánh sự phát triển mạnh mẽ của Tin học ở Việt Nam. Đến năm 2010, Trường

THPT Chuyên Khoa học Tự nhiên chính thức ra đời trên cơ sở sáp nhập bốn khối chuyên trực thuộc Trường Đại học Khoa học Tự nhiên, ĐHQGHN. Người Hiệu trưởng đầu tiên của Trường là NGND.PGS.TS Nguyễn Vũ Lương.

Suốt 60 năm qua, từ một lớp chuyên Toán nhỏ bé, Khối chuyên Trường ĐHTH Tổng hợp Hà Nội, nay là Trường THPT chuyên Khoa học Tự nhiên đã phát triển thành một ngôi trường quy mô với 5 khối chuyên: Toán, Tin học, Vật lý, Hóa học và Sinh học. Năm học 2025 - 2026, trường có 44 lớp với hơn 1.800 học sinh, cùng đội ngũ 69 cán bộ, giáo viên, trong đó 22 tiến sĩ, 42 thạc sĩ - một lực lượng sư phạm có chất lượng rất cao trong hệ thống THPT cả nước.

CÁI NÔI ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG NHÂN TÀI - NƠI CHẮP CÁNH CHO TRÍ TUỆ VIỆT NAM TỎA SÁNG QUỐC TẾ

Không chỉ là “ngôi trường của những tầm huy chương”, Trường THPT chuyên Khoa học Tự nhiên còn là bộ phận đưa nhiều thế hệ học sinh trở thành nhà khoa học tầm vóc quốc tế. Nhiều cựu học sinh nay là học giả danh tiếng như: GS. Ngô Bảo Châu - Giải thưởng Fields

2010, giáo sư Đại học Chicago; GS. Đàm Thanh Sơn - Giải thưởng Dirac 2018, giáo sư Đại học Chicago. Các nhà khoa học xuất sắc khác như GS. Ngô Đắc Tuấn (Đại học Caen Normandy), GS. Đào Hải Long (Đại học Kansas)...

Bên cạnh đó, nhiều thế hệ học sinh trưởng thành từ mái trường này đã trở thành nhà quản lý, nhà lãnh đạo giỏi và doanh nhân thành đạt, góp phần đưa trí tuệ Việt Nam hội nhập với thế giới: GS.TSKH Đào Trọng Thi - nguyên Chủ nhiệm Ủy ban văn hóa - Giáo dục - Thanh niên - Thiếu niên và nhi đồng của Quốc hội, nguyên Giám đốc ĐHQGHN; PGS.TS Huỳnh Quyết Thắng - Giám đốc ĐH Bách Khoa Hà Nội; GS.TSKH Vũ Hoàng Linh - Chủ tịch Hội đồng Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, ĐHQGHN; PGS.TS

Phạm Bảo Sơn - Phó Giám đốc ĐHQGHN; PGS.TS Bùi Thế Duy - Thứ trưởng Bộ KH&CN;...

Đó là minh chứng sinh động cho giá trị trường chuyên: không chỉ đào tạo học sinh giỏi, mà còn ươm mầm nhân tài đa lĩnh vực, tạo nguồn lực tinh hoa cho đất nước.

THÀNH TÍCH RỰC RỠ VÀ KHÁT VỌNG TƯƠNG LAI

Suốt 6 thập kỷ, học sinh khối chuyên Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội, nay là Trường THPT chuyên Khoa học Tự nhiên luôn là lực lượng chủ chốt trong đội tuyển Việt Nam tham dự các kỳ Olympic quốc tế. Đến năm 2025, Nhà trường đã ghi dấu với 32 huy chương Vàng, 33 huy chương Bạc, 18 huy chương Đồng môn Toán học (trong tổng số 71 huy

chương Vàng, 120 huy chương Bạc, 86 huy chương Đồng của Việt Nam); 12 huy chương Vàng, 21 huy chương Bạc, 15 huy chương Đồng môn Vật lý; 14 huy chương Vàng, 24 huy chương Bạc, 26 huy chương Đồng môn Tin học; 16 huy chương Vàng, 10 huy chương Bạc, 03 huy chương Đồng môn Hóa học; 03 huy chương Vàng, 04 huy chương Bạc, 15 huy chương Đồng môn Sinh học; 02 huy chương Vàng, 01 huy chương Bạc môn Trí tuệ nhân tạo - lĩnh vực mới nhưng nhiều triển vọng.

Không ít kỷ lục gắn liền với tên tuổi học sinh Trường THPT chuyên Khoa học Tự nhiên như: Ngô Quý Đăng - học sinh lớp 10 duy nhất của Việt Nam giành huy chương Vàng Olympic Toán quốc tế; Võ Hoàng Hải - học sinh lớp 10 duy nhất của Việt Nam đoạt huy chương Vàng Olympic Vật lý quốc tế và là một trong 6 học sinh Việt Nam giành 2 huy chương Vàng liên tiếp; Nguyễn Phương Thảo - đạt điểm cao nhất Olympic Sinh học quốc tế 2018, thành tích xuất sắc bậc nhất của Việt Nam.

Đặc biệt, Trường là đơn vị duy nhất từng "độc chiếm" toàn bộ đội tuyển quốc gia ở Olympic Tin học (2003, 2015, 2024) và Vật lý (1999). Đây là niềm tự hào không chỉ của Nhà trường mà của cả nền giáo dục Việt Nam.

Không chỉ tập trung cho học sinh của mình, Trường THPT chuyên Khoa học Tự nhiên còn đảm nhận vai trò "đầu tàu" bồi dưỡng học sinh giỏi, tập huấn giáo viên cho nhiều trường chuyên trên cả nước: từ Quảng Ninh, Yên Bái, Bà Rịa - Vũng Tàu, Cần Thơ, Đồng Tháp, Kiên Giang, Ninh Bình... Sự lan tỏa ấy góp phần nâng mặt bằng chất lượng của hệ thống trường chuyên, khẳng định vai trò "trường chuyên đầu tiên - trường chuyên kiểu mẫu".

NHỮNG PHẢN THƯỞNG CAO QUÝ

Với những đóng góp xuất sắc, các khối chuyên và nhà trường đã nhiều lần được Đảng và Nhà nước trao tặng huân chương, danh hiệu cao quý:

Phó Chủ tịch nước Đặng Thị Ngọc Thịnh trao phần thưởng cho các học sinh đạt thành tích xuất sắc trong kỳ thi Olympic quốc tế.

Huân chương Lao động hạng Ba (1985, 2000, 2007, 2018, 2022); Huân chương Lao động hạng Nhì (1995, 2005, 2017); Huân chương Lao động hạng Nhất (2000); Huân chương Độc lập hạng Ba (2005), hạng Nhì (2015); Danh hiệu Anh hùng Lao động thời kỳ đổi mới (2005 cho Khối Chuyên Toán Tin, 2020 cho toàn trường). Đây là minh chứng cho sự cống hiến bền bỉ của nhiều thế hệ thầy trò.

Kỷ niệm 60 năm ngày thành lập khối chuyên Toán Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội, 40 năm thành lập khối chuyên Vật lý Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội và 15 năm Trường THPT chuyên Khoa học Tự nhiên là dịp để thầy trò cùng nhìn lại chặng đường vẻ vang. Truyền thống ấy được xây nên từ chủ trương trọng

dụng nhân tài của Đảng và Nhà nước, sự quan tâm của ĐHQGHN và Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, sự đồng hành của phụ huynh và đặc biệt là tinh thần học tập - sáng tạo - khát vọng vươn tới đỉnh cao của nhiều thế hệ học sinh, thầy cô.

Trong bối cảnh đổi mới giáo dục, hội nhập quốc tế và cách mạng công nghiệp 4.0, Trường THPT chuyên Khoa học Tự nhiên đặt ra tầm nhìn: không chỉ là ngôi trường dẫn đầu trong bồi dưỡng học sinh giỏi quốc gia, quốc tế, mà còn là trung tâm nghiên cứu, sáng tạo ở bậc phổ thông, tiên phong đưa các lĩnh vực mới như Trí tuệ nhân tạo, Khoa học dữ liệu vào giảng dạy, góp phần khẳng định vị thế giáo dục Việt Nam trên bản đồ tri

thức thế giới.

60 năm - một hành trình viết nên truyền thống vàng son của mô hình trường chuyên. 15 năm - một giai đoạn trưởng thành của Trường THPT chuyên Khoa học Tự nhiên dưới mái nhà chung ĐHQGHN. Ngôi trường ấy đã, đang và sẽ tiếp tục là cái nôi ươm mầm nhân tài, khơi dậy đam mê khoa học, nuôi dưỡng khát vọng cống hiến, để từ đó, nhiều thế hệ học sinh vững bước hội nhập, đóng góp vào sự phát triển của đất nước. Từ lớp chuyên Toán nhỏ bé năm 1965, hôm nay Chuyên Khoa học Tự nhiên đã trở thành biểu tượng trí tuệ Việt Nam - niềm tự hào của giáo dục ĐHQGHN và của cả dân tộc.